

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О. Б. Жильцов
« 04 » травня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи видавничої справи і редагування
для студентів

Спеціальності *061 Журналістика*

Освітнього рівня першого (бакалаврського)

Освітньої програми «*Видавнича справа та редагування*»

Київ-2018

Розробники:

Вернигора Ніна Миколаївна, доцент кафедри видавничої справи

Викладачі:

Вернигора Ніна Миколаївна, доцент кафедри видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри видавничої справи

Протоколвід 30 серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри Масімова Л. Г. Масімова

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми з видавничої справи та редагування

_____ 2018 року

Гарант освітньо-професійної програми Шпак В. І. Шпак

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора Інституту журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи Росінська О. А. Росінська

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	28	
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Основи видавничої справи і редагування» полягає в отриманні студентами необхідних теоретичних знань і практичних навичок з організації видавничої роботи, упорядкування різних типів видавничої продукції, аналізу і редагування авторських текстів.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *інтегральну компетентність*: навчити студентів виконувати складні спеціалізовані завдання в галузі видавничої справи, що передбачає застосування положень і методів видавничої діяльності, її теоретичних і практичних проблем, знання та розуміння основних принципів та інструментарію редакторського опрацювання рукописів у практиці редакційної роботи; знання про організацію редакційного процесу;
- розвивати *загальні компетентності* такі, як здатність комплексно розв'язувати проблему, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність адаптуватися та діяти в новій ситуації, продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання; здатність працювати в команді й автономно, міжособистісно взаємодіяти, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність орієнтуватися на високий результат, навчатися і оволодівати сучасними знаннями, навичками використання інформаційних і

- комунікаційних технологій;
- розвивати *фахові компетентності* спеціальності:
- здатність застосовувати та оцінювати знання з основ видавничої справи та редагування у професійній діяльності: здатність до глибоких знань та розуміння технологічних процесів під час опрацювання текстових та ілюстративних матеріалів;
- здатність організовувати й проводити професійну діяльність у видавничій галузі: знати законодавчу і нормативну базу; вміти розробляти короткострокове та довгострокове планування; розумітися на розробленні тематичного плану; організовувати й контролювати командну професійну діяльність;
- здатність організовувати і провадити редакційну роботу під час підготовки до друку будь-якого типу газетно-журнального чи книжкового видавничого продукту: літературно-художнього, публіцистичного, наукового, навчального, довідкового, видання для дітей тощо;
- здатність до організації і практичного виконання літературного аналізу й оцінки рукопису, правки авторського твору.

Робота студентів у Центрах компетентностей:

- в Інформаційно-аналітичному центрі студенти здобувають навички самостійної дослідницької й аналітичної роботи (навчальні семінари з вивчення і обговорення історичних, теоретичних, законодавчих, нормативних і технологічних положень);
- у Центрі мультимедійних технологій студенти здобувають практичні навички редакційної роботи (художньо-технічний аналіз макетів видань).

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання (знати, вміти, прийняти рішення, проаналізувати):

- знати історію становлення та розвитку видавничої справи в Україні та світі,
- розуміти сучасні проблеми видавничої галузі,
- знати законодавчу і нормативну бази видавничої діяльності,
- вміти організовувати редакційно-видавничу роботу,
- демонструвати спроможність ефективно працювати в команді, координувати виконання завдання із завданнями колег;
- знати технологію літературного редагування: техніку аналізу, прийняття рішення і правки тексту,
- аналізувати авторські твори,
- приймати рішення стосовно якості авторських оригіналів, демонструвати навички редакторської правки твору.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Індивідуальні	
Змістовний модуль I. Основи видавничої справи							
<i>Тема 1.</i> Історія виникнення та розвитку редагування. Періодизація розвитку редакторського фаху	2	2					
<i>Тема 2.</i> Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі. Видавнича продукція та критерії поділу її на види.	2	2					
<i>Тема 3.</i> Перші українські редактори та їх внесок у розвиток фаху	4		2				2
<i>Тема 4.</i> Видавничі осередки на теренах України XVI–XVIII ст.: особливості виробничого процесу, кваліфікація працівників, типологія видавничої продукції	2		2				
<i>Тема 5.</i> Українські стародруки: структура книги, тематичне наповнення, художньо-технічне оформлення, формат, видавець	4		2				2
<i>Тема 6.</i> Сучасні українські видавництва: тенденції і перспективи	2		2				
<i>Тема 7.</i> Характеристика сучасної видавничої продукції	4		2				2
<i>Тема 8.</i> Книга як основний предмет видавничої діяльності	2		2				
<i>Тема 9.</i> Літературно-художні і перекладні видання: особливості редакційної підготовки	4		2				2
<i>Тема 10.</i> Навчальні видання: типологія, нормативні вимоги, читацька аудиторія	2		2				
<i>Тема 11.</i> Наукові видання: загальна характеристика	4		2				2
<i>Тема 12.</i> Редакційна підготовка газетних і журнальних видань	2		2				
<i>Тема 13.</i> Видання для дітей: особливості читацької аудиторії	4		2				2
<i>Тема 14.</i> Нормативна і законодавча бази видавничої діяльності	4		2				2
Модульний контроль	2						
<i>Разом</i>	44	4	24				14
Змістовий модуль 2. Основи редагування							
<i>Тема 15.</i> Поняття про редагування. Мета і завдання редагування. Види редагування	2	2					
<i>Тема 16.</i> Технологія редагування. Редакторський аналіз і редакторська правка тексту	2	2					

Тема 17. Редакторський аналіз та критерії редакторської оцінки авторського оригіналу	4		2				2
Тема 18. Методики і методи редакторського аналізу	2		2				
Тема 19. Методика аналізу тематичної організації твору	4		2				2
Тема 20. Робота редактора з текстовою структурою матеріалу	2		2				
Тема 21. Методика інтерпретації актуальної теми	4		2				2
Тема 22. Методика аналізу розкриття теми	2		2				
Тема 23. Робота редактора з фактажем твору	4		2				2
Тема 24. Виявлення логічних порушень у тексті	2		2				
Тема 25. Методи семантичного аналізу твору	4		2				2
Тема 26. Редакторський висновок	2		2				
Тема 27. Техніка правки. Методи редагування тексту	4		2				2
Тема 28. Межі редакторського втручання в авторський твір	4		2				2
Модульний контроль	4						
<i>Разом</i>	46	4	24				14
Підготовка та проведення контрольних заходів	30						
<i>Усього</i>	120	8	48				28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи видавничої справи

Тема 1. Історія виникнення та розвитку редагування. Періодизація розвитку редакторського фаху

Становлення і розвиток редакторських професій. Термін «редагування»: його виникнення і трактування в різні періоди розвитку фаху. Редакторські традиції у світовій культурі. Етапи поступу редагування у світі. Етапи поступу редагування в Україні.

Тема 2. Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі. Видавнича продукція та критерії поділу її на види

Огляд сучасних видавничих тенденцій в Україні і світі. Головні ознаки класифікації сучасних видавництв. Типові структури видавництв: український і зарубіжний досвід. Видавнича програма. Видавнича продукція. Критерії поділу видавничої продукції на типи і види.

Тема 3. Перші українські редактори та їх внесок у розвиток фаху

Охарактеризувати напрацювання і внесок у розвиток видавничої справи і редагування таких редакторів: Степан Дропан, Швайпольт Фіоль, Франциск

Скорина, Іван Федорович (Львів, Острог), Василь Малюшицький (Острог), Іов Княгиницький (Острог, Дермань), Деміан Наливайко (Дермань), Герасим Смотрицький (Острог), Лаврентій Зизаній (Києво-Печерська лавра), Памво Беринда (Києво-Печерська лавра), Тарасій Земка (Києво-Печерська лавра), Лазар Баранович (Києво-Могилянська колегія), Інокентій Гізель (Києво-Могилянська колегія), Кирило-Транквіліон Ставровецький (Львівська братська школа), Теодосій Сафонович (Київський колегіум), Михайло Сльозка.

Робота в центрі практичної підготовки

За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про перших українських редакторів.

Структура інформаційної довідки:

- 1) прізвище, ім'я персоналії;
- 2) період і місце діяльності;
- 3) освітній і кваліфікаційний рівень;
- 4) внесок у розвиток фаху.

Джерело: Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Ярослав Ісаєвич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с.

Тема 4. Видавничі осередки на теренах України XVI–XVIII ст.: особливості виробничого процесу, кваліфікація працівників, типологія видавничої продукції

Охарактеризувати роботу видавничих осередків, що працювали на теренах України та за її межами в XVI–XVIII століттях: Краківська друкарня Ш. Фіоля, Перша друкарня у Львові, Друкарня Григорія Хоткевича, Книгодрук Успенського братства, Острозький книговидавничий осередок, Видавництво Львівського братства, Єпископські друкарні в Стрятині та Крилосі, Початки друкарства в Києві, Київське лаврське друкарство 30–40 рр. XVII ст., Друкарі Вербицький і Соболь, Мандрівні видавці, Братське книговидання, Львівські приватні видавці і друкарі, Друкарня єпископа Лазаря Барановича, Монастирські друкарні Правобережжя (Унів, Почаїв), Польські, російські, німецькі та єврейські друкарні.

Робота в центрі практичної підготовки

За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про діяльність видавничих осередків на теренах України XVI–XVIII ст.

Структура інформаційної довідки:

- 1) назва друкарні;
- 2) період діяльності;
- 3) очільники, меценати і працівники друкарні;
- 4) надруковані книги.

Джерело: Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Ярослав Ісаєвич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с.

Тема 5. Українські стародруки: структура книги, тематичне наповнення, художньо-технічне оформлення, формат, видавець

Охарактеризувати стародруки за тематично визначеними параметрами: Кириличні видання Швайпольта Фіюля: «Октоїх» (1491), «Часословець» (1491), «Тріозь пісна» (1491), «Тріозь цвітна» (1491), «Осьмогласник» (1491); Кириличний друк Франциска Скорини: «Празький Псалтир» (1517), «Біблія» (1517), «Мала подорожня книга» (близько 1522), «Апостол» (1525); Книги Івана Федоровича: «Апостол» (1574), «Буквар» (1574), «Острозька Біблія» (1581), «Читанка» (1581), «Новий заповіт з Псалтирем» (1581), «Хронологія» Андрія Римші (1581); Пам'ятка перекладної літератури XVI ст. «Пересопницьке Євангеліє»; Історико-мемуарна література: «Заповіт» Василя Загорівського (1577); Полемічна література: Петро Скарга «Про єдність Церкви Божої під єдиним пастирем і про грецьке, від тієї єдності відступлення» (1577), Герасим Смотрицький «Ключ царства небесного» (1587), Мелетій Смотрицький «Антиграфе» (1609), «Тренос» (1610), «Верифікація прав народу руського» (1621); Навчальні і наукові видання XVII ст.: Мелетій Смотрицький «Грамматика слов'янська» (1619), книги Києво-Печерської лаври – «Лексикон славно-руський» (1616) та інші граматики, букварі і словники цього періоду.

Робота в центрі практичної підготовки

За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про інкунабули і палеотипи. Детальніше зупинитися на українських стародруках.

Структура інформаційної довідки:

- 1) назва видання;
- 2) рік виходу в світ;
- 3) видавець і автор;
- 4) обсяг і структура книги;
- 5) особливості художньо-технічного оформлення.

Джерело: Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Ярослав Ісаєвич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с.

Тема 6. Сучасні українські видавництва: тенденції і перспективи

Головні ознаки класифікації сучасних видавництв. Типові структури видавництв: український і зарубіжний досвід. Поняття «видавнича програма». Порядок створення видавництва. Планування видавничої діяльності.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Скласти перелік сучасних видавничих організацій України. Вказати основний напрям видавничої діяльності цих організацій.
2. Законспектувати головні ознаки класифікації сучасних видавництв.

3. Замалювати схеми типових структур видавничих організацій: український і зарубіжний досвід.

Джерела: Перелік видавництв України // Форум Добромил.org [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dobromyl.org/forum/index.php?topic=434.0>; Видавництва України // Avtura.com.ua: сучасна українська книгосфера [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avtura.com.ua/phouses/>.

Тема 7. Характеристика сучасної видавничої продукції

Видавнича продукція та критерії її поділу на види. Видання за періодичністю. Видання за характером інформації. Видання за знаковою природою інформації. Видання за матеріальною конструкцією видавничого продукту. Видання за мовною ознакою. Видання за форматом. Видання за повторюваністю випуску.

Робота в центрі практичної підготовки

Законспектувати:

1. Основні положення стандарту ДСТУ 3017:2015 «Видання. Основні види: Терміни та визначення».

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 8. Книга як основний предмет видавничої діяльності

Подвійна природа книги. Змістова природа книги. Матеріальна структура книги. Роль книги в житті суспільства та її місце в системі засобів масової комунікації.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Законспектувати стандартне визначення поняття «книга».
2. Розписати структуру книги.

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 9. Літературно-художні і перекладні видання: особливості редакційної підготовки

Літературно-художні видання: види, аудиторія, особливості редакційної підготовки. Підготовка до друку перекладних видань. Художньо-технічні характеристики літературно-художніх оригінальних і перекладних видань. Багатотомні і серійні видання. Перевидання.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Письмово дати визначення поняття «літературно-художнє видання».
2. Письмово дати визначення поняття «перекладне видання».

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та

визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 10. Навчальні видання: типологія, нормативні вимоги, читацька аудиторія

Класифікація навчальних видань. Навчальні видання програмно-методичної групи. Навчально-методична група. Навчальна група. Допоміжна група навчальних видань.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Письмово дати визначення поняття «навчальне видання».
2. Законспектувати класифікацію навчальних видань.

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 11. Наукові видання: загальна характеристика

Типологічна характеристика наукових видань. Монографія: стилістика, структура, апарат видання. Збірники наукових праць. Матеріали і тези наукових конференцій і семінарів. Фахові наукові періодичні видання.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Письмово дати визначення поняття «наукове видання».
2. Назвати жанри наукових видань, дати визначення жанровим різновидам.

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 12. Редакційна підготовка газетних і журнальних видань

Типологія газетних і журнальних видань. Жанрове наповнення газетних і журнальних видань. Змістове наповнення ілюстративного матеріалу періодичних видань. Художньо-технічні характеристики друкованої періодики.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Письмово дати визначення понять: «газетне видання», «журнальне видання».
2. Законспектувати типологію газетних і журнальних видань.

Джерело: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.

Тема 13. Видання для дітей: особливості читацької аудиторії

Типологічна характеристики видань для дитячої аудиторії. Особливості читацької аудиторії дитячих видань. Книговидання для дітей: редакційно-видавнича підготовка. Газетно-журнальні видання для дітей.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Письмово дати визначення понять: «видання для дітей», «книжка для дітей».
2. Відповідно до чинного стандарту назвати і охарактеризувати вікові категорії дитячої читацької аудиторії.

Джерела: ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.; Видання для дітей. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги. Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей : ДСанПіН 5.5.6.084-02. – [Чинний від 2007-18-01]. – Київ : Міністерство охорони здоров'я України, 2007.

Тема 14. Нормативна і законодавча бази видавничої діяльності

Законодавча база видавничої діяльності. Нормативна база видавничої діяльності. Міжнародні і вітчизняні стандарти. Поняття про галузеві стандарти. Санітарні норми.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати визначення понять: «нормативний документ», «стандарт».
2. Підготувати конспект за темою «Типологія стандартів видавничо-поліграфічної галузі».

Джерела: Категорії та види стандартів України // Стандартизація та сертифікація товарів і послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10550123/tovarovnavstvo/kategoriyi_vidi_standartiv; Міжнародні стандарти та їх використання різними країнами // Стандартизація та сертифікація товарів і послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10810806/ekonomika/mizhнародni_standarti_vikoristannya_riznimi_krayinami.

Змістовий модуль 2. Основи редагування

Тема 15. Поняття про редагування. Мета і завдання редагування. Види редагування

Визначення понять «редагування» і «редактор». Мета й завдання редагування. Види редагування. Загальне редагування та його складники. Спеціальне редагування: літературне редагування, наукове редагування, художньо-технічне редагування. Специфіка роботи редактора на підготовчому етапі редакційно-видавничого процесу. Особливості редакційного етапу. Роль редактора у виробничому етапі. Маркетинговий етап як завершення роботи редактора над авторським твором.

Тема 16. Технологія редагування. Редакторський аналіз і редакторська правка тексту

Завдання редакторського аналізу. Розуміння тексту й усвідомлення формальних засобів передання змісту. Прийоми редакторського аналізу, що допомагають глибокому текстовому розумінню. Загальна схема редакторського аналізу. Тематичний аспект оцінювання авторського оригіналу. Змістовий аспект оцінювання авторського оригіналу. Критерії оцінювання фактичного матеріалу. Аналіз та оцінка композиції твору. Логічний аналіз авторського тексту. Критерії оцінювання мови та стилю авторського оригіналу. Редагування нетекстових елементів видання.

Тема 17. Редакторський аналіз та критерії редакторської оцінки авторського оригіналу

Техніка аналізу і техніка правки. Редакторський аналіз: мета і завдання. Критерії редакторської оцінки авторського оригіналу. Редакторський висновок та його структура. Рекомендації з доопрацювання авторського оригіналу. Робота редактора з автором твору.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Законспектувати визначення понять: «редагування», «літературне редагування», «наукове редагування», «технічне редагування», «редактор», «літературний редактор», «науковий редактор», «технічний редактор».
2. Розписати схему технологічної моделі редагування.

Джерела: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 198–206; Словник української мови : в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. – Київ : Наукова думка, 1970–1980; Словник Укрліт.org : публічний електронний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh.

Тема 18. Методики і методи редакторського аналізу

Зміст понять *методика* і *метод*. Основні методики редакторського аналізу. Методика аналізу тематичної організації твору. Поняття про тематичну структуру твору та її варіанти. Методика інтерпретації актуальної теми. Методика аналізу розкриття теми.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Розписати структуру техніки редакторського аналізу.
2. Письмово дати визначення понять: «методика», «метод».

Джерела: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 198–206; Словник української мови : в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. – Київ : Наукова думка, 1970–1980; Словник Укрліт.org : публічний електронний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrlit.org/slovnky/slovnky_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh.

Тема 19. **Методика аналізу тематичної організації твору**

Метод фразового членування твору. Метод пофразового визначення тематичної системи твору. Метод тематичного прогнозування. Метод рубрикації. Метод моделювання тематичної структури.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Законспектувати технологію застосування методів: фразового членування твору, пофразового визначення тематичної системи твору, тематичного прогнозування, рубрикації, моделювання тематичної структури.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 207–209.

Тема 20. **Робота редактора з текстовою структурою матеріалу**

Поняття про жанр і жанрову форму твору. Визначення жанру. Схеми текстових структур. Оптимальна структура тексту. Текстові і змістові повтори в тексті. Дистантні зв'язки. Роль предикативних структур у тексті та фраз, що не мають ознак предикації. Переміщення і видалення текстових фрагментів під час редагування.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Виконати зарисовки типових т-структур.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 207–209.

Тема 21. **Методика інтерпретації актуальної теми**

Поняття про початкову, вихідну, похідну, основну, головну і актуальну теми. Метод якісної оцінки теми. Інтерпретація головної теми у межах тематичної структури. Інтерпретація соціальної ситуації, в якій був написаний твір, і мотиву написання. Включення теми у читацький контекст. Прогноз читацьких реакцій. Інтерпретація комунікативної мети. Інтерпретація комунікативного смислу. Метод прогнозування читацьких реакцій.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати визначення понять: «початкова тема», «вихідна тема», «похідна тема», «головна тема», «основна тема», «актуальна тема».
2. Законспектувати технологію застосування методів: якісної оцінки теми, прогнозування читацьких реакцій.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун.
– Київ : Либідь, 1996. – С. 207–209.

Тема 22. Методика аналізу розкриття теми

Метод фактологічного членування змісту. Метод зіставлення фактів. Метод тлумачення термінів. Метод ранжирування фактів. Метод підрахунків. Метод експлікації логічних зв'язків. Метод індукції змісту. Метод дедукції змісту. Метод семантичного аналізу. Метод логічної перспективи і семантичного зондування. Метод образної інтерпретації тематичної системи.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати відповідь на питання: «Що таке методика аналізу розкриття теми?»

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун.
– Київ : Либідь, 1996. – С. 207–209.

Тема 23. Робота редактора з фактажем твору

Фактологічний аналіз як метод оцінки фактологічного забезпечення твору. Тема-поняття та ієрархія фактичних компонентів. Поділ змісту за визначеними рівнями системи компонентів. Метод схематизації композиційних зв'язків. Виявлення неякісного фактажу. Оптимальна кількість фактичного матеріалу.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Законспектувати технологію застосування тих методів, які редактор застосовує для аналізу фактажу.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун.
– Київ : Либідь, 1996. – С. 222–230.

Тема 24. виправлення логічних порушень у тексті

Логічні порушення в тексті та їх вплив на якість т-структури. Виявлення логічних порушень за допомогою методів зіставлення і ранжирування фактів. Застосування методу експлікації логічних зв'язків. Перевірка логічних зв'язків за допомогою методів індукції і дедукції змісту. Пошук логічно обірваних зв'язків у творі за допомогою методу логічної перспективи і семантичного зондування тексту.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Назвати методи, які редактор застосовує для виявлення логічних помилок.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун.
– Київ : Либідь, 1996. – С. 222–230.

Тема 25. Методика семантичного аналізу твору

Аналіз семантики мовних зв'язків різних рівнів. Мовні одиниці, на яких редактору варто зосередити увагу. Семантичне зондування твору з метою виявлення порушень логічної перспективи. Поняття про композиційно-архітектонічну будову тексту.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати визначення понять: «метод семантичного аналізу», «метод логічної перспективи і семантичного зондування».

Джерело:

Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 225–229.

Тема 26. Редакторський висновок

Техніка прийняття рішення. Редакторський висновок як основна форма прийняття рішення. Мета редакторського висновку. Структура редакторського висновку. Рекомендаційна частина редвисновку. Застосування методу наукового обґрунтування помилок у творі. Тональність редакторського висновку. Встановлення комунікативного зв'язку між редактором і автором. Метод бесіди з автором.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати відповідь на питання: «Що таке редакторський висновок?»
2. Розписати оптимальну структуру редакторського висновку.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 235–236.

Тема 27. Техніка правки. Методи редагування твору

Техніка редакторської правки тексту. Методика правки тексту. Метод корекції тематичної системи і структури. Метод актуалізації теми. Метод селекції фактичного матеріалу. Метод корекції розкриття теми.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Дати визначення поняття «техніка правки».
2. Назвати методи редагування тексту та принцип застосування кожного з них.

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 230–231.

Тема 28. Межі редакторського втручання в авторський твір

Робота редактора з автором твору. Рекомендації з доопрацювання авторського оригіналу. Межі редакторського втручання в авторський текст. Основні умови і застереження під час правки авторського твору. Правила літературної правки. Мета редакторського опрацювання тексту.

Робота в центрі практичної підготовки

1. Законспектувати перелік основних правил редакторської правки.

2. Дати визначення поняття «мета правки».

Джерело: Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – С. 236–237.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	12	12	12	12
Відвідування на практичному занятті					
Робота на семінарському занятті	10	12	120	12	120
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	14	70	14	70
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50
Виконання ІНДЗ					
<i>Разом</i>	483		229		254
Максимальна кількість балів	483				
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $483:60=8,05$ Студент набрав: 402 балів Оцінка: $402:8,05 = 50$ балів (допуск до іспиту)				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Теми курсу	Перелік завдань для самостійної роботи	Бали
Змістовий модуль 1. Основи видавничої справи		
Історія виникнення та розвитку редагування. Періодизація розвитку редакторського фаху	1. Законспектувати етапи поступу редагування у світі (за Кондратовичем) 2. Законспектувати етапи поступу редагування в Україні (за Різунем)	5
Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі. Видавнича продукція та критерії поділу її на види	1. Скласти перелік сучасних видавничих організацій України. Вказати основний напрям видавничої діяльності цих організацій	5
Перші українські редактори та їх внесок у розвиток фаху	1. За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про перших українських редакторів (період їх діяльності,	5

	освітній і кваліфікаційний рівень, внесок у розвиток фаху).	
Видавничі осередки на теренах України XVI– XVIII ст.: особливості виробничого процесу, кваліфікація працівників, типологія видавничої продукції	1. За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про діяльність видавничих осередків на теренах України XVI– XVIII ст.	5
Українські стародруки: структура книги, тематичне наповнення, художньо-технічне оформлення, формат, видавець	1. За рекомендованим викладачем списком законспектувати інформацію про інкунабули і палеотипи. Детальніше зупинитися на українських стародруках.	5
Сучасні українські видавництва: тенденції і перспективи	Законспектувати: 1. Головні ознаки класифікації сучасних видавництв. 2. Типові структури видавництв: український і зарубіжний досвід	5
Характеристика сучасної видавничої продукції	1. Законспектувати основні положення стандарту ДСТУ 3017–95 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 48 с.	5
Книга як основний предмет видавничої діяльності	3. Законспектувати стандартне визначення поняття «книга». 4. Розписати структуру книги	5
Літературно-художні і перекладні видання: особливості редакційної підготовки	3. Письмово дати визначення поняття «літературно-художнє видання» 4. Письмово дати визначення поняття «перекладне видання»	5
Навчальні видання: типологія, нормативні вимоги, читацька аудиторія	3. Письмово дати визначення поняття «навчальне видання» 4. Законспектувати класифікацію навчальних видань	5
Наукові видання: загальна характеристика	3. Письмово дати визначення поняття «наукове видання» 4. Назвати жанри наукових видань, дати визначення жанровим різновидам	5
Редакційна підготовка газетних і журнальних видань	1. Письмово дати визначення понять: «газетне видання», «журнальне видання»	5
Видання для дітей: особливості читацької аудиторії	1. Письмово дати визначення понять: «видання для дітей», «книжка для дітей» 2. Відповідно до чинного стандарту назвати і охарактеризувати вікові категорії дитячої читацької аудиторії	5
Нормативна і законодавча бази видавничої діяльності	1. Дати визначення понять: «нормативний документ», «стандарт». 2. Підготувати конспект за темою «Типологія стандартів видавничо-поліграфічної галузі»	5
Змістовий модуль 2. Основи редагування		
Поняття про редагування. Мета і завдання редагування. Види редагування	1. Дати визначення понять: «редагування», «літературне редагування», «наукове редагування», «технічне редагування», «редактор», «літературний редактор», «науковий редактор», «технічний редактор».	5

Технологія редагування. Редакторський аналіз і редакторська правка тексту	1. Розписати схему технологічної моделі редагування	5
Редакторський аналіз та критерії редакторської оцінки авторського оригіналу	1. Розписати структуру техніки редакторського аналізу	5
Методики і методи редакторського аналізу	1. Письмово дати визначення понять: «методика», «метод»	5
Методика аналізу тематичної організації твору	1. Законспектувати технологію застосування методів: фразового членування твору, пофразового визначення тематичної системи твору, тематичного прогнозування, рубрикації, моделювання тематичної структури	5
Робота редактора з текстовою структурою матеріалу	1. Виконати зарисовки типових т-структур	5
Методика інтерпретації актуальної теми	1. Дати визначення понять: «початкова тема», «вихідна тема», «похідна тема», «головна тема», «основна тема», «актуальна тема». 2. Законспектувати технологію застосування методів: якісної оцінки теми, прогнозування читачьких реакцій	5
Методика аналізу розкриття теми	1. Дати відповідь на питання: «Що таке методика аналізу розкриття теми?»	5
Робота редактора з фактажем твору	1. Законспектувати технологію застосування тих методів, які редактор застосовує для аналізу фактажу	5
Виправлення логічних порушень у тексті	1. Назвати методи, які редактор застосовує для виявлення логічних помилок	5
Методи семантичного аналізу твору	1. Дати визначення понять: «метод семантичного аналізу», «метод логічної перспективи і семантичного зондування»	5
Редакторський висновок	3. Дати відповідь на питання: «Що таке редакторський висновок?» 4. Розписати оптимальну структуру редакторського висновку	5
Техніка правки. Методи редагування тексту	3. Дати визначення поняття «техніка правки» 4. Назвати методи редагування тексту та принцип застосування кожного з них	5
Межі редакторського втручання в авторський твір	3. Законспектувати перелік основних правил редакторської правки. 4. Дати визначення поняття «мета правки»	5
Разом: 28 год.		140

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими *критеріями*:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань,

винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді і прикріплюється до електронного курсу або здаються в роздрукованому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється завиконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі.

Форми модульного контролю – проведення модульних робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо.

Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 3, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота 1. РОЗРОБЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ ДЛЯ СТВОРЕННЯ НОВОЇ ВИДАВНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Завдання:

1. Розробити структуру видавничої організації.
2. Скласти видавничий план.

Модульна контрольна робота 2. РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання:

1. Проаналізувати запропонований викладачем твір.
2. Написати редакторський висновок.

Модульна контрольна робота 3. РЕДАКТОРСЬКА ПРАВКА ТЕКСТУ

Завдання:

3. Проаналізувати запропонований викладачем твір.
4. Відредагувати проаналізований твір.

Критерії оцінювання:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння наводити приклади з практики маркетингу в видавничій галузі, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;

5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;

б) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

7) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі *іспита* і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Правова грамотність у діяльності видавця та редактора.
2. Назвати і охарактеризувати періоди поступу редакторського фаху у світі.
3. Назвати і охарактеризувати періоди поступу редакторського фаху в Україні.
4. Назвати і охарактеризувати діяльність видавничих осередків на теренах України в XVI– XVIII ст.
5. Дати визначення понять «інкунабули» і «палеотипи».
6. Охарактеризувати українські стародруки.
7. Національне законодавство про видавничу справу.
8. Організаційно-правові форми у видавничій справі.
9. Установчі документи суб'єктів видавничої справи.
10. Охарактеризувати порядок створення видавництва.
11. Книжкове видання та його структура.
12. Охарактеризувати специфіка роботи над літературно-художнім виданням.
13. Охарактеризувати специфіка роботи над перекладним виданням.
14. Навчальне видання. Типологія навчальних видань.
15. Наукове видання. Жанри наукової літератури.
16. Журнальне видання. Нові тенденції у творенні журналів.
17. Охарактеризувати український ринок газетних видань.
18. Газетне видання. Нові тенденції у творенні газет.
19. Охарактеризувати редакційний етап редакційно-видавничого процесу.

20. Мета, принципи, об'єкти і суб'єкти стандартизації у розрізі специфіки видавничої справи.
21. Охарактеризувати підготовчий етап редакційно-видавничого процесу.
22. Вихідні відомості у книжкових виданнях.
23. Макет анотованої каталожної картки книжкового видання та порядок її оформлення.
24. Охарактеризувати загальні вимоги до авторського оригіналу.
25. Міжнародний стандартний номер видання та порядок його застосування.
26. Охарактеризувати типові структури українських видавництв.
27. Авторський знак і знак охорони авторського права у друкованому виданні.
28. Охарактеризувати специфіка редакторської роботи з цитатами.
29. Сучасний стан світового книговидавництва.
30. Концепції витоків українського друкарства.
31. Проаналізувати видавничу продукцію за адресністю читача.
32. Охарактеризувати вимоги до авторського оригіналу.
33. Створити загальну схему редакторського аналізу авторського оригіналу.
34. Проаналізувати особливості застосування основних видів редакторської правки.
35. Структура редакторського висновку.
36. Охарактеризувати специфіку електронного видання.
37. Передмова, вступ: вимоги до написання.
38. Охарактеризувати особливості застосування правки-переробки.
39. Допоміжні покажчики: види, вимоги до складання.
40. Типологія газетних видань.
41. Види редагування.
42. Комунікаційні особливості процесу редагування.
43. Види редакторського читання.
44. Специфіка редакторського аналізу.
45. Методологія редакторського аналізу.
46. Логічне нормування тексту.
47. Проблема скорочення тексту.
48. Види аргументації та особливості редакторського втручання.
49. Аналіз структури тексту.
50. Вимоги до оптимальної структури тексту.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81

Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – 240 с.
2. Партико З. В. Основи видавничої справи : навч. посіб. – Львів : ВФ «Афіша», 2014. – 304 с.
3. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посіб. / Микола Тимошик. – Київ : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.

Додаткова:

4. Зелінська Н. В. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела: (XIX–перша третина XX ст.) : навч. посіб. для студ. вузів / Н. В. Зелінська, Н. І. Черниш, Е. І. Огар ; [та ін.]. – Львів : Світ, 2003. – 611 с.
5. Зелінська Н. В. Історія видавничої справи в Україні: до перегляду концепції // Поліграфія і видавнича справа. – Львів, 2002. – Вип. 39. – С. 19–26.
6. Зелінська Н. В. Видавнича справа та редагування: теоретичні пошуки та соціальні ефекти // Психолінгвістика. – 2012. – Вип. 10. – С. 264–270
7. Іванченко Р. Г. Літературне редагування : підручник / Р. Г. Іванченко. – Київ, 1983.
8. Ісаєвич Я. Д. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми : монографія. – Львів, 2002.
9. Огар Е. І. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. / Емілія Огар. – Львів : Аз-Арт, 2002. – 160 с.
10. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування : підручник / Вікторія Шевченко. – Київ, 2010. – 516 с.
11. Ярема С. М. Технічне редагування : навч. посіб. / С. М. Ярема. – Київ, 2003. – 284 с.

Закони і нормативні документи:

12. ГСТУ 29.5-2001 : Видання книжкові. Поліграфічне виконання. – [Чинний з 2001-07-01]. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 47 с.
13. ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 38 с.
14. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23. 12. 93 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
15. Про видавничу справу : Закон України від 05. 06. 97 № 318/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 28. – С. 3–17.
16. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16. 11. 92 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
17. Про стандартизацію : Закон України від 17. 05. 2001. № 2408-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 31. – Ст. 145. – С. 618–625.

7. Навчально-методична карта дисципліни «**Основи видавничої справи і редагування**»

Разом: 120 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 48 год., самостійна робота – 28 год., МКР – 6 год., семестровий контроль – іспит

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	II	
Модулі	Змістовий модуль I													
Назва модуля	Основи видавничої справи													
К-ть балів за мод.	229													
Лекції	відвідування – 2 б.													
Теми лекцій	Історія виникнення та розвитку редагування. Періодизація розвитку редакторського фаху (1 бал)	Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі. Видавнича продукція та критерії поділу її на види (1 бал).												
Теми семінарських занять			Перші українські редактори та їх внесок у розвиток фаху (1+10 балів)	Видавничі осередки на теренах України XVI– XVIII ст.: особливості виробничого процесу, кваліфікація працівників, типологія видавничої продукції (1+10 балів)	Українські стародруки: структура книги, тематичне наповнення, художньо-технічне оформлення, формат, видавець (1+10 балів)	Сучасні українські видавництва: тенденції і перспективи (1+10 балів)	Характеристика сучасної видавничої продукції (1+10 балів)	Книга як основний предмет видавничої діяльності (1+10 балів)	Літературно-художні і перекладні видання: особливості редакційної підготовки (1+10 балів)	Навчальні видання: типологія, нормативні вимоги, читальська аудиторія (1+10 балів)	Наукові видання: загальна характеристика (1+10 балів)	Редакційна підготовка газетних і журнальних видань (1+10 балів)	Видання для дітей: особливості читальської аудиторії (1+10 балів)	Нормативна і законодавча бази видавничої діяльності (1+10 балів)
Самостійна робота	5x14=70 б.													
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.													
Підсумковий контроль														

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	II	
Модулі	Змістовий модуль II													
Назва модуля	Основи редагування													
К-ть балів за мод.	254													
Лекції	відвідування – 2 б.													
Теми лекцій	Поняття про редагування. Мета і завдання редагування. Види редагування (1 бал)	Технологія редагування. Редакторський аналіз і редакторська правка тексту (1 бал)												
Теми семінарських занять			Редакторський аналіз та критерії редакторської оцінки авторського оригіналу (1+10 балів)	Методики і методи редакторського аналізу (1+10 балів)	Методика аналізу тематичної організації твору (1+10 балів)	Робота редактора з текстовою структурою матеріалу (1+10 балів)	Методика інтерпретації актуальної теми (1+10 балів)	Методика аналізу розкриття теми (1+10 балів)	Робота редактора з фактажем твору (1+10 балів)	Виправлення логічних порушень у тексті (1+10 балів)	Методи семантичного аналізу твору (1+10 балів)	Редакторський висновок (1+10 балів)	Техніка правки. Методи редагування тексту (1+10 балів)	Межі редакторського втручання в авторський твір (1+10 балів)
Самостійна робота	5x14=70 б.													
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 – 25 б.										Модульна контрольна робота 3 – 25 б.			
Підсумковий контроль	Іспит Усього 483 бали, коефіцієнт 8,05													